

Vrijwilligers bij de Natuur- en Landschappentuin te Zoetermeer

Visie op het vrijwilligerswerk in de Natuurtuin

De Natuurtuin is een fascinerend natuurschoon in Zoetermeer, een bakermat en inspiratiebron voor natuurontwikkeling in Zoetermeer. Op kleine schaal zijn er karakteristieke landschappen bij elkaar gebracht die vroeger in en om Zoetermeer te vinden waren en nu og steeds te vinden zijn. Voorbeelden hiervan zijn een poldertje met bijpassende windmolens, rietkragen, bloemrijke hooi landen en een griend. De afwisseling van klei en veen in de bodem en gevarieerde waterstanden, bepaalt welke planten en welke dieren er voor komen. Zo heeft elk deel van de Natuurtuin zijn eigen betekenis voor de natuur.

Het beheer van de landschappen in de Natuurtuin is maatwerk. Elk landschapstype stelt zijn eigen specifieke eisen. Het beheer speelt hier zo goed mogelijk op in. Zo wordt het hooiland in de zomer en herfst op vaste tijdstippen gehooid, wordt riet en ruigte in de winter gemaaid en worden de wilgen in het griend in het vroege voorjaar gekapt. Het beheer vindt gefaseerd plaats en wordt vrijwel geheel met handkracht uitgevoerd. Zo ontstaan optimale mogelijkheden voor planten en dieren om in de natuurtuin te overleven

De Stichting Vrienden van de Natuur- en Landschappentuin te Zoetermeer is als burgerinitiatief in 2015 opgericht om de natuurontwikkeling, educatie en natuurbeleving van de Natuurtuin te ondersteunen en verder vorm te geven. Van meet af aan is daarbij het belang onderkend om met vrijwilligers te werken om te bereiken dat de parel van de natuur die de Natuurtuin is, instand blijft en zich voortdurend verder blijft ontwikkelen. Vrijwilligers beschermen de Natuurtuin. De gemeente Zoetermeer heeft te kennen gegeven het beheer van de Natuurtuin te willen overdragen aan de Stichting Vrienden, omdat het specifieke maatwerk van het beheer van de Natuurtuin niet past binnen een standaard beheeraanpak van een park zoals het Westerpark. De Stichting Vrienden wil aan de overdracht van het beheer meewerken. Een belangrijk punt daarbij is dat een specifiek maatwerk beheer van de Natuurtuin de inzet van vrijwilligers vraagt zowel voor de educatie en natuurbeleving, de ontwikkeling van de natuur, als het onderhoud en beheer van de verschillende landschappen en waterhuishouding. De Stichting Vrienden onderkent het grote belang van de inbreng van expertise en arbeidskracht van de kant van vrijwilligers. Vrijwilligers bepalen mede het beleid en de richting waarin de Natuurtuin zich dient te ontwikkelen.

De inzet van vrijwilligers maakt het mogelijk om naast hun arbeidskracht, een brede expertise in te zetten op zowel specifieke als algemene werkzaamheden in de natuur. Het biedt voor vrijwilligers de mogelijkheid samen aan de natuur te werken en specifieke talenten in te brengen. Vrijwilligerswerk biedt opties voor communityvorming en draagt bij aan maatschappelijke initiatieven op het punt van cultuurhistorie, duurzaamheid en participatie in onze natuurlijke leefomgeving. Het biedt vrijwilligers ook mogelijkheden voor zinvolle besteding van hun beschikbare tijd.

Het vrijwilligerswerk is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. De Natuurtuin kan alleen de natuurwaarde en natuurbeleving waarmaken als de vrijwilligers zich samen gebonden weten de Natuurtuin verder te in stand te houden en te ontwikkelen.

De verantwoordelijkheid voor het beheer ligt nu bij de gemeente. Die heeft een operationeel beheerder in dienst voor circa 24 uur. In het samenwerkingsverband met de Stichting Vrienden vervult de beheerder nu een spilfunctie omdat zij de operationele uitvoeringstaken van de vrijwilligers regisseert. Na de overdracht van het beheer van de gemeente aan de Stichting Vrienden hopen wij op een voortzetting van het gemeentelijk dienstverband met de huidige beheerder. Daarnaast willen wij als vrijwilliger een coordinator voor de onderhoudsvrijwilligers aantrekken, die de beheerder assisteert bij de regie van de werkzaamheden en bij het toedelen van de werkzaamheden aan de vrijwilligers en alles wat daarmee samenhangt.

Welke vrijwilligersfuncties onderscheiden wij

Vrijwilligers zijn de kern van het natuurbeheer en educatie. We onderscheiden de vrijwilligers naar de aard van hun activiteiten.

a. De natuurtuingidsen.

De natuurtuingidsen zijn al sinds 1993 actief bezoekers op regelmatige basis rond te leiden en hen vertrouwd te maken met het unieke van dit stukje Zoetermeerse natuur. Op dit ogenblik is er tenminste één maandelijks excursie. In 2016 is een begin gemaakt met zomeravond- en winterrondleidingen. Ook zijn excursies op verzoek mogelijk. In 2017 zijn tot nu toe ongeveer tien rondleidingen op verzoek georganiseerd of gepland. De groep telt op het ogenblik zeven gidsen, wat eigenlijk te weinig is. Ze zijn opgeleid door collega gidsen en de meesten van hen volgden de IVN Natuurgidsencursus. De Natuurtuingidsen fungeren als vraagbaak voor de vele vragen over de flora en fauna in de Natuurtuin en zien ook toe op de wijze waarop de Natuurtuin zich ontwikkelt.

b. Onderhoudsvrijwilligers.

Sinds de zomer van 2016 wordt gewerkt met een groep vrijwilligers die zich met het lopende onderhoud bezighouden. Op de dinsdag- en zaterdagochtenden van de oneven weken wordt er onder aansturing van de beheerder gewerkt aan het onderhoud en schoonhouden van de begroeiingen, fruitbomen, paden en waterlopen. Op het ogenblik is er een groepje van zo'n tien vrijwilligers in variërende samenstelling actief. De Stichting Vrienden wil het aantal onderhoudsvrijwilligers uitbreiden. Aandacht vergt de specifiek op onderhoud gerichte kennis ten aanzien van de aanwezige flora en fauna te vergroten evenals de kennis van het gebruik van gereedschap zeker waar het mechanisch aangedreven gereedschap betreft. Tot nu is dit ondervangen door de aanwezigheid van de gemeentelijke beheerder. Bij het volledig overnemen van het beheer moet binnen de groep onderhoudsvrijwilligers de vakkennis op voldoende niveau aanwezig zijn. Het geheel vereist dan een strakkere vrijwilligersorganisatie, waarbij wel de nadruk op de vrijwilligheid moet blijven liggen.

c. Actiedagen, projectvrijwilligers en samenwerking met Knotgroep Meer en Woud.

Op speciale vrijwilligersdagen zoals NLdoet, de Natuurwerkdag en de onderhoudsdag Griend worden eveneens onderhoudsactiviteiten uitgevoerd. Sinds de oprichting van de Stichting Vrienden namen meer 120 vrijwilligers - jong en oud - deel aan deze dagen. Hun effect van hun aanwezigheid was tweeledig. Niet alleen de verzette hoeveelheid werk was substantieel, maar ontegenzeggelijk hebben deze dagen ook veel goodwill voor de Natuurtuin opgeleverd. Het ligt dan ook voor de hand dat deelname aan deze dagen een speerpunt voor ons blijft.

Onder projectvrijwilligers verstaat deze notitie de doelgroep die al of niet in groepsverband werken aan nog nader te bepalen specifieke klussen zoals het ophogen en egaliseren van paden, het hooien in de zomermaanden e.d. Het gaat hierbij vooral om mensen die niet op regelmatige basis beschikbaar zijn, maar die wel willen bijdragen aan het onderhoud. Jaarlijks wordt met deze projectaanpak al gewerkt ten behoeve van het onderhoud van de grienden in de Natuurtuin. Deze aanpak zal worden uitgebreid.

Er is sinds 2016 een afspraak met de stichting Knotgroep Meer en Woud om jaarlijks in januari op professionele wijze groot onderhoud te verzorgen in de vorm van knotten, vellen van bomen, snoeien van grote struiken. Een zeer waardevolle bijdrage.

d. Educatie.

De diversiteit van landschappen en de daarmee samenhangende flora en fauna maken de Natuurtuin Zoetermeer een ideaal terrein voor zaken als aanschouwelijk onderwijs en natuurbeleving. (Natuur, aardrijkskunde en geschiedenis). Natuurtingidsen en het IVN organiseren al regelmatig educatieve activiteiten. Ook voor kinderen zijn er regelmatig activiteiten. Maar het educatieve aspect van ons werk dient nog te worden geïntensiveerd, onder andere door de samenwerking met andere (natuur)organisaties verder vorm te geven. Gestreefd wordt ook naar een samenwerking met de nabijgelegen stadsboerderijen.

e. Communicatie.

De Natuurtuin is er voor iedereen in Zoetermeer en via communicatiewerkgroep tracht de stichting de inwoners van Zoetermeer en omgeving te attenderen op het bestaan van en de activiteiten in de Natuurtuin en de daar plaats vindende activiteiten. Dit gebeurt via eigen media zoals Facebook, website en nieuwsbrief. Free publicity is echter het belangrijkste middel. Belangrijke kanalen zijn lokale media zoals de huis-aan-huisbaden, HCZoetermeer en agendasites zoals Zoetermeer Nieuws en Zoetermeer Bruist. De tot nu toe behaalde publiciteit is opmerkelijk. Er is in twee jaar een goed contact opgebouwd met de lokale media. De uitvoering van de communicatie ligt vooral in handen van twee bestuursleden. Bovendien is er de medewerking van enkele vrijwilligers die desgevraagd tekstbijdragen, foto's e.d. aanleveren. Het staat buiten kijf dat de lokale media bij het intensiveren van de wervingsactiviteiten voor nieuwe vrijwilligers een essentiële rol kunnen spelen.

f. Specialisten, Monitoring en Inventarisatie.

Het betreft hier vooral activiteiten die door specialistische vrijwilligers worden uitgevoerd. Zo is er in 2015 een inventarisatie van planten in de tuin opgesteld. In 2016 hield een groep van vrijwilligers van de Nederlandse Malacologische Vereniging een eerste inventarisatie van de in Natuurtuin levende weekdieren. Ook wordt de paddenstoelenpopulatie nauwkeurig gevolgd. Deze activiteiten vinden niet rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van de Stichting Vrienden van de Natuur- en Landschappentuin maar worden wel onderling afgestemd. De resultaten worden ter beschikking gesteld van de stichting. Van grote waarde zijn de adviezen die door deze specialisten worden verstrekt en hun medewerking aan publieksdagen zoals de Westerparkdag en NLDoet

Er zijn enkele specialistische vrijwilligers die de stichting adviseren over:

- De architectuur en inrichting van de tuin;
- Het onderhoud van bomen en struiken in de Natuurtuin;
- De aanwezigheid en diversiteit van planten in de Natuurtuin;
- De aanwezigheid en diversiteit van de fauna in de Natuurtuin

Door vrijwilligers uit te voeren werkzaamheden

Natuurtuingidsen	Ontvangen van bezoekers rondwandelingen Promotie en voorlichting aan bezoekers; Geven van rondleidingen; Begeleiden excursies; Monitoring planten en dieren.
Coördinator Natuurtuingidsen	Planning rondwandelingen; Opstellen rooster voor natuurtuingidsen; Informatie aan natuurtuingidsen; Overleg met afdeling Groen Spelen Leren van de gemeente Zoetermeer; Coördinatie educatieve programma's.
Onderhoudsvrijwilligers	Klein onderhoud in de natuur (snoeien, maaien, hooien, knotten, kappen grienden, onderhoud paden, onderhoud watergangen).
Groot Onderhoud	Samenwerkingsovereenkomst met knotgroep Meer en Woud; Overleg en uitvoering met afdeling Stadsbeheer van Gemeente Zoetermeer; Maaiwerkzaamheden door aannemer.
Coördinator onderhoud en beheer	Opstellen schema van te verrichten werkzaamheden; Opstellen rooster van werkzaamheden; Afsluiten contract met vrijwilligers; Informatie aan vrijwilligers Werven van nieuwe onderhoudsvrijwilligers; Acties bij calamiteiten e.d entameren.
Uitvoerder onderhoudswerkzaamheden	Stuurt de vrijwilligers aan bij het uitvoeren van

	het onderhoud. Ziet toe op de veiligheid bij de uitvoering.
Communicatievrijwilliger	Verzorgen persvoorlichting en publicaties; Onderhouden contacten met afdeling Groen, Spelen en Leren van de gemeente Zoetermeer; Onderhoud website, facebook, instagram en andere sociale media; Verzorgen nieuwsbrieven.
Specialistische vrijwilligers	Adviseren over inrichting en onderhoud van landschappen en waterhuishouding; Monitoring flora en fauna; Begeleiden onderzoeken.

Werkzaamheden Natuurtuingidsen het hele jaar rond

- Elke vierde zondag van een maand een rondleiding leiden;
- Zomeravondwandelingen leiden;
- Groepsexcursies op aanvraag leiden.

Werkzaamheden onderhouds vrijwilligers Natuurtuin het hele jaar rond.

JANUARI

- Na oud en nieuw een inspectieronde: is er niets gesloopt?
- Eventuele schade opnemen en herstellen of doorgeven;
- Een deel van het hakhout afzetten(cyclus van drie jaar);
- Seringen en boerenjasmijn bij muurtjes dunnen;
- Beginnen met het griend(cyclus van 4 jaar).

FEBRUARI

- Verder met afzetten griend;
- Snoeien, zagen, hout afvoeren, in het algemeen op de Natuurtuin;
- Griend nalopen. Op het deel dat vorig jaar geschoeid is, alle opkomende zaailingen, clematis etc. weghalen;
- Geogste wilgentakken sorteren en opbossen voor de wijktuinen, vrije school, kerk;
- Meerzicht, adoptiegroen etc;
- Sloten op diepte houden;
- Paden ophogen cq bijwerken.
- Eind februari/begin maart de eendenkorven ophangen.

MAART

- Fruitbomen snoeien: vormsnoei door Jos Raadschelders;
- Op deel van polderpad wordt het riet gemaaid(onderwatermes + inhakker) en afgeruimd met kruiwagens;
- Paden nalopen en vrijknippen, overhangende takken weg etc;
- Tuin 'netjes ' maken voor opening: paden met bladblazer opschonen, losse takken uit water trekken etc.;
- Half maart de brug naar beneden doen: natuurtuin open.

APRIL

- Eind maart/begin april voor de eerste keer de graspaden maaien, maaisel bij elkaar harken
- en afvoeren. Ongeveer 1 keer per week;
- Schelpenpaden aanvullen met nieuwe schelpen: handmatig met kruiwagens;
- Akkertjes opknappen, spitten en inzaaien;
- Half april: waterstand poldersloot op zomerniveau (10 cm laten zakken).

MEI

- Graspaden maaien en maaisel afvoeren(wekelijks);
- 2 e helft mei voor het eerst stukje grasland maaien;
- maaisel plus minus een week laten drogen alvorens het op te ruimen;
- Paden vrijknippen (b.v. groot hoefblad wegknippen bij paadje molen;
- Inventarisatie planten.

JUNI

- Eerste helft juni maaien grasland op veraard veen (deel van sawa, veenplas en verlandingsgebied). Maaisel plus minus een week laten afdrogen, tussentijds met een riek opschudden zodat de zaden er uitvallen en daarna afruimen;
- Tweede helft juni maaien grasland op veraard veen maaisel één week laten liggen, opschudden en afvoeren;
- Graspaden iedere week maaien en maaisel afruimen;
- Paden vrijknippen, nu ook het overhangend riet langs de schelpenpaden en rondom de polder of kleidijken;
- Onkruid wieden;
- Inventarisatie planten.

JULI

- Eerste helft Juli maaien grasland op veraard veen (deel sawa) het maaisel plus minus één week laten afdrogen, opschudden en afruimen;
- Graspaden iedere week maaien en maaisel afruimen;
- Paden vrijknippen;
- Onkruid wieden;
- Nét voor de zomervakantie de eendenkorven weer binnenhalen;
- Inventarisatie planten.

AUGUSTUS

- Eind juli/begin augustus maaien grasland/bloemrijk hooiland;
- Bij ophaalbrug maaien met kleine vingerbalk (maaischema is aangepast om rietvorming proberen terug te dringen);
- Maaisel ruime tijd (plus minus 10 dagen) laten drogen, tussentijds goed opschudden met rieken afvoeren;
- Eerste helft augustus wordt de polder machinaal gemaaid door een aannemer, bv. met een(grotere) vingerbalk;
- Maaisel een aantal dagen laten liggen en daarna wordt het maaisel afgeruimd, o.a. met kleine tractor en aanhanger;
- Paden vrijknippen;
- Graspaden iedere week maaien en het maaisel afvoeren.

SEPTEMBER

- Plus minus vijf weken na het maaien komen de schapen: ongeveer 10 jonge ooiën, geboren in het voorjaar. Het gaat hier om de Schoonebeker heideschaap. De schapen mogen vier à vijf weken grazen en verarmen zo de polder;
- Vanaf 2 helft september kunnen de polder/kleidijken etc. worden gemaaid met de kleine vingerbalk
- Het maaisel af laten drogen en met de kruiwagen afvoeren;
- Ook de al eerder gemaaide vakken (grasland op veraard veen) krijgen een 2 maaironde en alles weer netjes afruimen;
- Paden vrijknippen;
- Graspaden iedere week maaien en maaisel aanharken en afvoeren.

OKTOBER

- Verder met afruimen maaisel polder/kleidijken en grasland;
- De Schoonebeeker heideschapen worden weer van de polder gehaald;
- Half oktober gaat het water van de poldersloot weer op winterniveau (10 cm hoger);
- Op deel van de poldersloot wordt het riet gemaaid en afgevoerd;
- Tweede helft oktober wordt het grasland/bloemrijk hooiland bij ophaalbrug voor de tweede keer gemaaid met de kleine vingerbalk plus afdrogen en afruimen;
- Eind oktober voor de laatste keer graspaden maaien.

NOVEMBER

- Eerste helft november wordt om het jaar het rietland gemaaid met de kleine vingerbalk. Het riet wordt afgevoerd over het water, naar de betonnen brug bij de Bisschopsberg. Al het riet gaat met een vrachtwagen naar Waddinxveen, alwaar het wordt gecomposteerd;
- Al het riet van de sloten en waterpartijen maaien en afvoeren;
- Ongeveer half november gaat de ophaalbrug weer omhoog: natuurtuin gesloten (één keer maand rondleiding door de natuurtuingidsen);
- Kruidlaag van sommige 'struweel-vakken' afmaaien met bosmaaier en afvoeren;

- Met hark aan touw het hoornblad uit de sloten halen, een week laten liggen zodat het waterleven er uit kan kruipen en daarna afruimen;
- Sloten schoonmaken;
- Verjongen.

DECEMBER

- Verder met hoornblad uit sloten halen en afvoeren;
- Blad met bladblazer van grasland/bloemrijk hooiland halen;
- Opschot muurtjes weegknippen/zagen;
- Algemene snoeiwerkzaamheden;
- Gereedschap naar aannemer gebracht voor onderhoud;
- Grote bomen snoeien cq uitdunnen (knotgroep Meer en woud).

Bepaalde onderhoudswerkzaamheden worden nu op basis van contracten van de gemeente uitgevoerd door de aannemers Glijnis en Bunnik. Deze werkzaamheden omvatten:

Natuurbeheer

Voor de vakaanduiding of gekleurde gebieden zie de kaart op de volgende pagina

- Vak V (achter de ophaalbrug) wordt half aug. door Glijnis gemaaid en door Bunnik eind okt., begin nov;
- De rest van het totale gele gebied, m.u.v. II en VII, plus de boomgaard worden van af half sept. door Bunnik gemaaid. De schuine taluten worden ook door Bunnik afgeruimd. Alle andere gele gebieden moeten door de vrijwilligers worden afgeruimd;
- Polder wordt door Glijnis gemaaid. Het riet in de polder wordt in gedeelten volgens beheerplan gemaaid;
- Na het maaiwerk wordt door Bunnik het riet in de sloten gemaaid;
- Composthopen afvoeren verzorgt Bunnik;
- Het riet in de sloten wordt door Bunnik gemaaid.

Onderhoud Machines

- Glijnis maakt de machines schoon;
- Glijnis onderhoud en repareert de machines, slijpt de messen.

Overig

- Controle van blusmiddelen een maal per jaar;
- Keuren van elektrisch kachelkje en de machines door Blijleven een maal per jaar;
- Graffiti melden bij Vastgoed en bij de boswachter Erwin Hemelop;

- Vastgoedbedrijf Gemeente Zoetermeer, is verantwoordelijk, voor de pompen en buitenzijde van het Westpunt;
- Zand, split, Schelpen worden geleverd door afd. Stadsbeheer van de gemeente Zoetermeer.

Bij de overdracht van het beheer aan de gemeente moeten de consequenties van deze typen werkzaamheden worden beoordeeld.

Werven van vrijwilligers

De Stichting Vrienden ziet als doelgroepen voor de vrijwilligers:

- De burgers van Zoetermeer. Het gaat immers om een voorziening die voor alle burgers van Zoetermeer van belang is; zij kunnen vriend worden en/of donaties verstrekken;
- Personen die een affectie hebben met natuureducatie en natuurbeleving; zo mogelijk bereid zijn als natuurtuigids op te treden;
- Personen die regelmatig zich willen inzetten voor onderhoudswerkzaamheden bv eenmaal per week of per maand;
- Personen die zich incidenteel voor projectwerkzaamheden willen inzetten.

Voor de werving worden de traditionele communicatiemiddelen ingezet zoals de lokale media, de sociale media. Ook wordt gebruik gemaakt van de vacaturebank van het VIP voor vrijwilligers in Zoetermeer. Reeds aanwezige vrijwilligers zelf spelen een grote rol bij de werving van nieuwe vrijwilligers. Zij zijn stuk voor stuk onze ambassadeurs bij de werving van vrijwilligers. Publiciteit bij

de werving speelt uiteraard een grote rol maar één óp één communicatie is waarschijnlijk belangrijker. Vandaar de inzet van de huidige vrijwilligers en Vrienden bij de werving. De uitbreiding van expertise zal ook worden gezocht in verdere samenwerking met organisaties zoals Hof van Seghwaert, Groene Motor, Wijktuin Broekwegzijde, VIP, Gilde en Vrijwilligerscentrale

Positie van de vrijwilligers

Overeenkomst met vrijwilligers

De Stichting Vrienden wil de afspraken, rechten en plichten vastleggen in een overeenkomst die door beide partijen wordt ondertekend. Het voordeel van het werken met zo'n overeenkomst is dat het zowel voor de Stichting Vrienden als voor de vrijwilliger duidelijkheid schept. Een overeenkomst heeft niet het juridisch gewicht van een arbeidsovereenkomst. Wel spreken beide partijen de intentie uit zich te houden aan de overeengekomen afspraken.

In de overeenkomst wordt opgenomen:

- omschrijving van de werkzaamheden;
- aanvang, duur en einde van de overeenkomst;
- begeleiding, informatie en scholing;
- inspraak en medezeggenschap;
- onkostenvergoeding;
- verzekeringen;
- conflicthantering;
- vertrouwelijkheid.

Bij de aanvang van de vrijwilligerswerkzaamheden kan een proeftijd worden afgesproken.

Onkostenvergoeding

De vrijwilligerswerkzaamheden worden zonder vergoeding uitgevoerd, tenzij specifieke kosten ten behoeve van de werkzaamheden moeten worden gemaakt. Alsdan kan een declaratie worden ingediende bij de coördinator vrijwillers.

Verzekering.

De Stichting Vrienden volgt het beleid ten aanzien van vrijwilligers van de gemeente Zoetermeer. Dit houdt in als er wat met de vrijwilliger gebeurt tijdens het werk en alle veiligheidsregels in acht zijn genomen, vallen de vrijwilligers onder de WA- verzekering van de gemeente

- Wettelijk aansprakelijkverzekering (w.a.);
- Ongevallenverzekering.

Attitude vrijwilliger

- Van de vrijwilliger wordt verwacht dat hij/zij zich met de doelstelling van de Stichting Vrienden kan verenigen;
- Beschikt over een aantal vaardigheden en kwaliteitseisen die met name worden genoemd in de profielomschrijving;

- Enthousiast is voor het werk;
- Een bepaald minimum aan beschikbare tijd heeft;
- Zo nodig op bepaalde vaste dagen beschikbaar is;
- Bereid is tot samenwerking en overleg;
- Zich voor een bepaalde minimale periode wil inzetten;
- Bereid is een introductie of cursus te volgen wanneer dat als voorwaarde wordt gesteld;
- Zich aan zijn afspraak houdt (dus ook werkelijk komen als hij dat afsprekt).

Verantwoordelijkheid van Stichting Vrienden

De vrijwilligerscoördinatoren hebben de verantwoordelijkheid :

- Te beoordelen of de vrijwilliger in de bestaande groep past;
- Het betrekken van de al aanwezige vrijwilligers in de selectieprocedures, bijvoorbeeld door een vertegenwoordiger bij het kennismakingsgesprek /bijeenkomst te vragen;
- Voor een juiste indeling en toedeling van de werkzaamheden;
- Als iemand niet blijkt te passen wordt daar zorgvuldig mee omgegaan. Het wordt zo eerlijk mogelijk verteld en er worden suggesties gegeven waar de desbetreffende persoon zich wel voor zou kunnen inzetten, zowel binnen als buiten het team.

Meer in het algemeen heeft het bestuur van de Stichting Vrienden de verantwoordelijkheid de vrijwilligers te betrekken bij het beleid en de uitvoering van het beleid. Daartoe zijn er werkgroepen geformeerd voor de verschillende groepen vrijwilligers, waarin alle beleidsaspecten van het beheer en activiteiten in ruime zin aan de orde kunnen worden gesteld. Voor de specialistische vrijwilligers geldt dat teruggekoppeld wordt wat er met hun adviezen is of wordt gedaan.

Hoewel het primair om vrijwilligerswerkzaamheden gaat zonder enige vergoeding, past het om de vrijwilligers de waardering te geven die zij verdienen voor hun maatschappelijke betrokkenheid en inzet. De Stichting Vrienden zal onder andere in samenwerking met de Groene Motor de mogelijkheid bieden deel te nemen aan excursies en/of uitjes.

De Stichting Vrienden is voorts verantwoordelijk voor een veilige werkomgeving en het veilig omgaan met gereedschap. Tot dusver is het uitgangspunt dat het werken met machines, motorkettingzagen e.d. niet door de vrijwilligers niet is toegestaan. Na de overdracht van de beheerwerkzaamheden door de gemeente aan de Stichting Vrienden zal dit punt opnieuw moeten worden overwogen. De Stichting Vrienden werkt samen met de Stichting de Groene Motor van het ZuidHollands Landschap voor scholing en opleiding van vrijwilligers op het punt van veiligheid. Belangrijke aandachtspunten op het punt van veiligheid zijn:

- Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)werkzaamheden en omstandigheden plus Plan van Aanpak
 - Alle voorkomende werkzaamheden beoordelen zodat de risicovolle werkzaamheden zichtbaar worden;
 - In het Plan van Aanpak de maatregel aangeven waardoor de risicovolle werkzaamheden aanvaardbaar uitgevoerd kunnen worden;

- Concluderen en aangeven welke (risicovolle) werkzaamheden niet uitgevoerd mogen worden en welke werkzaamheden wel.
- Machines, gereedschappen en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)
 - Organisatie en uitvoering van de opslag, het onderhoud en de keuringen of inspecties;
 - De wijze waarop het uitgereikt en weer ingenomen wordt.
- Werkplan
 - Een werkplan waarvan de inhoud is afgestemd op de eigen organisatie en geschikt is voor de werkzaamheden en deelnemers;
 - Aangeven wanneer, door wie en op welke wijze het werkplan ingevuld wordt. Plus hoe het gecontroleerd en gedocumenteerd wordt.
- Communicatiewijze tussen betrokken partijen, intern en extern
 - Informatiemethoden afstemmen op de doelgroepen. Schriftelijk of mondeling. Digitaal; website, filmpjes, e-mail, social media, enz.;
 - De wijze waarop en wie klachten, conflicten, (sociale) intimidatie, enz., afhandelt.
- Scholing, trainingen en voorlichtingen; de noodzakelijke competenties
 - De veiligheid- of vaardigheidstrainingen, voorlichtingen die de vrijwilligers gevolgd moeten hebben voor bepaalde werkzaamheden;
 - De kennis en kunde van de eigen medewerkers die de vrijwilligers aansturen.
- Toezicht
 - Het toezicht op de werkzaamheden afstemmen op de risico's en werklocatie.
 - De taken en bevoegdheden van de personen die toezicht houden beschrijven.
- Bedrijfshulpverlening
 - De noodzakelijke hulpverlening bij de diverse werkzaamheden en locaties vaststellen, organiseren en uitvoeren.
- Profiel van de vrijwilligers
 - Het werven en de introductie afstemmen op de uit te voeren werkzaamheden;
 - Een leeftijdsgrens bij de volwassenen voor bepaalde fysieke of risicovolle werkzaamheden vaststellen;
 - Extra aandacht bij aanwezigheid van kinderen jonger dan 13 jaar, jongeren tot 18 jaar en evenementen gericht op scholen of kinderen;
 - Aandacht voor en kennis verkrijgen over mensen met lichamelijke of geestelijke beperkingen, ziekten, medicijngebruik, zwangerschap.